

Promjena percepcije opasnosti, stava i znanja o nuklearnim elektranama uslijed neposrednog iskustva s nuklearnom elektranom »Krško«

Zrinka Ristić
Dejan Dedić

apsolventi Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta, Zagreb

Sažetak

U istraživanjima okolinskih opasnosti obično se koriste tri varijable koje se smatraju bitnim za predikciju odnosa prema potencijalno opasnim objektima ili stanjima: stav, znanje i percepcija opasnosti. U ovom radu, koji se bavi opasnošću od nuklearnih elektrana, pokušali smo istražiti do kakvih promjena dolazi u stavovima, znanju i percepciji opasnosti od nuklearnih elektrana pod utjecajem neposrednog iskustva s nuklearnom elektranom te odrediti stabilnost tih promjena. Rezultati su pokazali da je nakon posjeta NE »Krško« došlo do statistički značajnih promjena u svim promatranim varijablama, u skladu s očekivanjima. Stavovi prema nuklearnim elektranama postali su manje negativni, procjene opasnosti su snižene, a znanje o nuklearnoj energiji je povećano. Korelacijska analiza varijabli pokazala je da ispitanici negativnijeg stava percipiraju veću opasnost od nuklearnih elektrana.

Mjerenje je ponovljeno tri mjeseca nakon posjeta NE, radi utvrđivanja stabilnosti postignutih vrijednosti percepcije opasnosti, stava i znanja. Percepcija opasnosti od nuklearnih elektrana vratila se na početnu, višu razinu. Stav se statistički značajno pomaknuo prema negativnom polu ljestvice, ali ne do vrijednosti izmjerene prije posjeta NE. Do promjene na upitniku znanja nije došlo.

Ključne riječi: nuklearne elektrane, promjena percepcije opasnosti, promjena stava, promjena znanja

UVOD

U ekološkoj psihologiji, koja se bavi odnosom čovjekova doživljavanja i ponašanja i njegove fizičke okoline, ispitivanja percepcije okolinskih opasnosti i stavova prema potencijalno opasnim objektima i stanjima u čovjekovoj izgrađenoj i neizgrađenoj okolini predstavljaju važno područje istraživačkog interesa. Pod okolinskom opasnošću podrazumijeva se »objekt ili uvjet u čovjekovoj okolini, bilo izgrađenoj ili neizgrađenoj, koji kvarom ili jačinom može izazvati događaj takvih razmjera da uzrokuje smrt velikog broja ljudi, uništavanje materijalnih dobara te prekid niza ekonomskih aktivnosti i društvenih veza« (Čorkalo, 1992).

Nuklearne elektrane kao okolinska opasnost i odnos ljudi prema nuklearnoj tehnologiji – najkontroverznijoj tehnologiji današnjice – predstavljaju osobito čest predmet istraživanja.

Najčešće se koriste tri vrste varijabli koje se čine bitnim za predikciju ponašanja prema objektu stava: percepcija opasnosti, stav i znanje.

